

Forslag
til forskrift om endringer i vernepliktforskriften
(allmenn verneplikt – verneplikt for kvinner)

I

I forskrift 10. desember 2010 nr. 1605 om utskrivning og verneplikt foreslås følgende endringer:

§ 1-2 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder norske *statsborgere* som *ifølge* lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt (vernepliktsloven) er utskrivningspliktige, vernepliktige eller tjenestepiktige.

§ 2-1 skal lyde:

Verneplikten for *norske statsborgere* inntreffer etter utskrivning, det vil si etter at de er klassifisert som tjenestedyktige, fra 1. januar det år de fyller 19 og varer til 31. desember det år de fyller 44.

Norske statsborgere som utskrives etter 1. januar det år de fyller 19, blir vernepliktige den dag de er klassifisert som tjenestedyktige.

§ 2-3 skal lyde:

Norsk statsborger som også er borger av et annet land, er vernepliktig i Norge så lenge *vedkommende* er bosatt her i landet, dersom avtale med den fremmede stat ikke er til hinder for det.

§ 2-7 skal lyde:

Søknad fra fremmede statsborgere om å bli pålagt verneplikt i Norge, avgjøres av Forsvarssjefen eller den *Forsvarssjefen* bemyndiger, i tvilstilfelle av Forsvarsdepartementet.

§ 2-10 skal lyde:

Forsvarssjefen kan gi nærmere bestemmelser om fordeling og disponering av *enhver* i vernepliktig alder som har gjenervrevet retten til å tjenestegjøre i rikets krigsmakt etter lov 22. mai 1902 nr. 13 om militær straffelov § 35 andre ledd.

Overskriften til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Om yngreårige og *frivillig* kvinnelig militært personell

§ 3-1 skal lyde:

I krig eller når krig truer kan Kongen bestemme at verneplikt skal pålegges *utskrivningspliktige* fra den dag de fyller 18 år. Dersom krigsforsterkning settes opp, har utskrevet befal, tjenestepliktige kvinner og *vernepliktige* tjenesteplikt til og med det år de fyller 55.

§ 3-2 skal lyde:

Enhver under vernepliktig alder som etter søknad får innvilget fremskutt tjeneste, blir vernepliktige fra og med fordelingen, men tidligst fra den dag de fyller 18 år.

Enhver under vernepliktig alder som søker opptak ved militære skoler, blir vernepliktige fra og med opptaket ved skolen, men tidligst fra 1. januar det år de fyller 17.

§ 3-4 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell er kvinner som er født før 1. januar 1997, og som gjennomfører eller har gjennomført militær førstegangstjeneste eller befalsutdanning eller tilsvarende, og som har underskrevet kontrakt om tjenesteplikt for kvinnelig militært personell.

§ 3-5 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell er ikke vernepliktige, men har *styrkedisponerings-* og tjenesteplikt som bestemt av Kongen med Stortingets samtykke. *Styrkedisponerings-* og tjenesteplikt innebærer plikt til å la seg disponere i Forsvarets styrkestruktur, Heimevernet inkludert, samt å delta på øvelser og kurs knyttet til disponeringen.

§ 3-7 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell forvaltes etter bestemmelsene i vernepliktsloven med de samme vilkår, rettigheter og plikter som gjelder for *vernepliktige*.

Departementet foreslår at § 4-1 andre og tredje ledd skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell som har fått befalsopplæring som en del av førstegangstjenesten gis status som utskrevet befall, og er tjenestepliktig til utgangen av det år de fyller 44.

Utskrevet befall som gjør tjeneste som befall i til sammen ett år eller mer ut over førstegangstjenestens varighet, *gis status* som vernepliktig befall. *Verneplikten for disse* og tjenesteplikten for *frivillig kvinnelig militært personell* forlenges til utgangen av det år de fyller 55.

§ 4-3 andre ledd skal lyde:

Vernepliktig befall er vernepliktige til og med det år de fyller 55. *Frivillig kvinnelig militært personell* med status som vernepliktig befall er *tjenestepliktige* til utgangen av det år de fyller 55.

§ 4-5 skal lyde:

Pensjonert befall og befall som har redusert lønn eller har rett til oppsatt pensjon, er tjenestepliktige ut over det år de fyller 55 og så lenge de er helsemessig skikket, dersom Norge trues av krig eller Forsvaret settes på krigsfot. Dette befall kan i fred pålegges å gjennomgå kortere kurser *mv.* som er nødvendige for deres *styrkedisponeringsstilling*.

§ 8-7 tredje ledd blir ny § 8-1 andre ledd:

Gravide kalles ikke inn til førstegangstjeneste.

§ 8-7 skal lyde:

Kvinner med norsk statsborgerskap *som er født før 1. januar 1997*, kan etter frivillighet kalles inn til førstegangstjeneste fra og med det år de fyller 18. *Disse omtales som kvinnelig militært personell.*

§ 8-8 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell som innkalles til førstegangstjeneste eller utdanning i Forsvaret, skal før tjenesten eller utdanningen starter underskrive kontrakt om tjenesteplikt for *frivillig kvinnelig militært personell*.

Bestemmelser om oppsigelse av kontrakt om tjenesteplikt for *frivillig* kvinnelig militært personell fastsettes av Forsvarsdepartementet med bakgrunn i Forsvarets behov.

Frivillig kvinnelig militært personell som ikke skriver under kontrakt om tjenesteplikt for kvinnelig militært personell, skal straks dimitteres.

§ 8-9 skal lyde:

Ved underskrift av kontrakt om tjenesteplikt for *frivillig* kvinnelig militært personell påtar kvinner seg samme tjenesteplikt som *vernepliktige*, som bl.a. innebærer plikt til å fullføre førstegangstjenesten og repetisjonstjeneste, og å la seg disponere i Forsvarets styrkestruktur med tjenesteplikt i krig, i samsvar med det som til enhver tid bestemmes av Stortinget.

Tjenestepliktige kvinner forvaltes etter de samme bestemmelsene som *vernepliktige*.

§ 8-10 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell som har gjennomført militær førstegangstjeneste er *tjenestepliktige* til utgangen av det år de fyller 44.

§ 8-15 tredje ledd skal lyde:

Enhver i utskrivningspliktig alder og yngre som slutter som aspirant eller elev ved militære skoler og kurs, men ønsker å fortsette avtjening av førstegangstjenesten, skal gis anledning til det dersom adekvat tjenestegjøring kan tilbys.

§ 9-1 bokstav b skal lyde:

Varigheten av fritakingen fastsettes på grunnlag av den tjeneste og opplæring vedkommende har gjennomgått og under hensyn til mulighetene for å anvende mannskaper med slik tjeneste eller opplæring i den forsvarsgren, våpenart eller fellesinstitusjon *de* er tenkt fordelt til.

§ 10-2 andre ledd skal lyde:

Utsettelse kan ikke gis hvis plikten til førstegangstjeneste derved faller bort etter vernepliktsloven § 12 andre ledd. I helt spesielle tilfeller, når tungtveiende velferdsgrunner nødvendiggjør det, kan utsettelse gis utover det år søkeren fyller 28, mot at *vedkommende* skriftlig erklærer seg villig til å avtjene førstegangstjenesten straks utsettelsen utløper og før utgangen av det år *vedkommende* fyller 33.

Departementet foreslår at § 10-7 skal lyde:

Omsorgsansvaret *er likt* for kvinner og menn, og den andre omsorgspersons arbeidsgivers eller egne prioriteringer kan ikke likestilles med de plikter vernepliktsloven pålegger den enkelte.

§ 12-1 skal lyde:

Utskrivningsplikten omfatter alle norske *statsborgere* som oppholder seg i landet, Svalbard inkludert, fra og med det år de fyller 18.

Utskrivningsplikten *opphører når* verneplikten inntreffer etter bestemmelsene i vernepliktsloven § 3, dersom de blir fritatt for verneplikt eller dersom de ikke kalles inn til sesjon del 2 innen utgangen av det år de fyller 28.

Utskrivningsplikten for kvinner født i *perioden fra 1. januar 1992 til 31. desember 1996* opphører etter endt klassifisering eller dersom de ikke kalles inn til sesjon del 2 innen utgangen av det år de fyller 28. Kvinner født før 1992 er ikke utskrivningspliktige.

§ 12-2 første ledd skal lyde:

Utskrivningsplikten innebærer plikt til å la seg registrere med persondata i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister*, og å møte på sesjon for å motta informasjon om Forsvaret og å bli klassifisert.

§ 12-4 skal lyde:

I krig eller når krig truer kan Kongen bestemme at *utskrivningsplikten inntreffer* fra og med det år *enhver* fyller 17. *Denne bestemmelsen gjelder ikke for kvinnelig militært personell.*

Med Stortingets samtykke kan Kongen bestemme ny legeundersøkelse og utskrivning av *enhver* som tidligere er kjent ikke tjenestedyktige. I krig eller når krig truer kan slik bestemmelse treffes av Kongen.

§ 12-5 skal lyde:

Norske *statsborgere* i utskrivningspliktig alder som oppholder seg i utlandet ved styrkeoppbygging eller når krigstilstand er inntrådt i Norge, skal - såfremt de ikke straks reiser hjem - melde seg og la seg registrere ved nærmeste norske utenriksstasjon.

§ 14-4 første ledd skal lyde:

Fremmede lands statsborgere som ikke er bosatt i Norge, og som etter avtale skal tjenestegjøre i Forsvaret, skal registreres med persondata i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister*.

§ 15-4 skal lyde:

Dersom fremmøte til sesjon eller klassifisering utenom sesjon ikke har vært mulig, kan likevel *utskrivningspliktige* som åpenbart er tjenestedyktige, fordeles og innkalles til tjeneste. Klassifiseringen skjer da ved fremmøte til tjeneste.

Kvinner født før 1. januar 1997 er unntatt fra denne bestemmelsen.

§ 15-5 første ledd skal lyde:

Sesjon del 1 betinger ikke personlig fremmøte av de utskrivningspliktige. Alle utskrivningspliktige skal avgi en egenerklæring som har til hensikt å gi grunnlag for vurdering av utskrivningspliktiges forutsetninger for tjeneste i Forsvaret. På bakgrunn av egenerklæringen, selekteres de antatt best *skikkede til* klassifisering.

§ 17-1 skal lyde:

Med grunnlag i Stortingets årlige beslutninger om tjenestetid, tjenestemønster og budsjетtrammer, utskrivningsstyrkens størrelse og totalforsvarets behov, fastsetter Forsvarssjefen den tallmessige fordeling *av utskrivningsstyrken* som skal gjennomføre førstegangstjeneste.

§ 17-5 skal lyde:

Frivillig kvinnelig militært personell som på sesjon blir funnet tjenestedyktige, og som ønsker å tjenestegjøre i Forsvaret, fordeles og kalles inn til tjeneste på samme måte som *vernepliktige*. *Frivillig kvinnelig militært personell* har adgang til alle våpen og tjenestefelt i Forsvaret og til de opplæringstilbud som Forsvaret *gir vernepliktige*.

§ 18-1 skal lyde:

Rulleføring er systematisk registrering av personopplysninger av betydning for den enkeltes utskrivnings-, verneplikts- og tjenesteforhold. Opplysningene skal registreres i Forsvarets *verneplikts-* og *tjenesteregister*. Registeret skal gi grunnlag for, og opplysning om disponering av vernepliktig og tjenestepiktig personell i henhold til vernepliktslovens bestemmelser.

§ 18-2 andre ledd skal lyde:

Sjefen for Vernepliktsverket er behandlingsansvarlig for *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister*, og bestemmer hvem som skal ha tilgang til registeret. Tilgang til opplysningene i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister* skal være begrunnet i *tjenstlige* behov. Sjefen for Vernepliktsverket fastsetter bestemmelser for autorisering av tilgang til opplysningene.

§ 18-5 skal lyde:

Som behandlingsansvarlig avgjør sjefen for Vernepliktsverket spørsmål om utlevering og bruk av opplysninger fra *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister*.

Bruk og behandling av opplysninger fra *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister* skal skje i henhold til personopplysningsloven og i samsvar med retningslinjer gitt av Datatilsynet.

§ 18-6 skal lyde:

Enhver har rett til innsyn i registrerte opplysninger om seg selv i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister* i henhold til personopplysningslovens regler.

Bestemmelser om rutiner for innsyn i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister* fastsettes av Forsvarssjefen.

§ 19-1 bokstav c skal lyde:

omdisponering: endring av *styrkedisponering* innen forsvarsgren eller våpenart.

§ 20-7 andre ledd skal lyde:

Arbeidsgiver skal imidlertid kreve dokumentert at førstegangstjenesten er fullført. Den vernepliktige skal opplyse om *vedkommende* er innkalt til heimevernstjeneste eller annen militær tjeneste. I så fall skal den vernepliktige henvises til å søke utsettelse eller utreisetillatelse hos Vernepliktsverket.

§ 20-8 skal lyde:

Utskrivnings- og *vernepliktige som* ikke har avtjent militær førstegangstjeneste, må søke om utreisetillatelse for å ta arbeid på norske handelsskip i utenriksfart dersom det er innført reiseforbud. Søknad sendes Vernepliktsverket, som normalt kan gi utreisetillatelse for inntil ett års varighet. *Denne bestemmelsen gjelder ikke for frivillig kvinnelig militært personell.*

§ 20-9 bokstav b skal lyde:

søkeren ikke er uunnværlig ved sin avdeling under pågående tjeneste eller under tjeneste *vedkommende* alt er innkalt til, eller

§ 20-10 skal lyde:

Varig fast bosetting i utlandet kan medføre sletting i *Forsvarets verneplikts- og tjenesteregister* etter dokumentert minst tre års opphold i vedkommende land. Opphold i utlandet pga. skole eller studier anses ikke uten videre som fast bosetting i vedkommende land.

Overskriften til kapittel 22 skal lyde:

Kapittel 22. Om plikt til utenfor tjenestetiden å oppbevare og holde ved like håndvåpen, ammunisjon og personlig utstyr som de skal møte med ved *styrkedisponering*

II

Forskriften gjelder fra den tid Kongen bestemmer.